

Rada seniorů České republiky, o. s.

nám. W. Churchilla 2, 113 59 Praha 3

Telefon: +420 234 462 073-7

Web adresa: www.rscr.cz

E-mail: rscr@rscr.cz

JUDr. Kateřina Kalistová,
předsedkyně Rady pro rozhlasové a
televizní vysílání
Škrétova 44/6
120 00 Praha 2

Váš dopis Sp.zn./Ident.:0415(2011), č.j.: BUR/2114/2013/ze dne 6.5.2013

Naše značka (uveďte v odpovědi)

Vyřizuje/linka

V Praze dne 14. června 2013

Věc: Stanovisko Rady seniorů ČR k problematice seniorů v obsahu veřejnoprávních médií

Vážená paní předsedkyně,

vítáme Váš požadavek ze dne 6. května 2013 (ČJ: BUR/2114/2013) a rádi zasíláme stanovisko Rady seniorů ČR k plnění zákona č.231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Za celou osmiletou historii Rady seniorů jde o první kontakt s Radou pro rozhlasové a televizní vysílání, za který děkujeme. Doufáme, že naše spolupráce bude ku prospěchu české společnosti pokračovat i nadále. V České republice žilo k 31. prosinci loňského roku 2 341 160 příjemců starobních penzí a všichni jsou plátcí zákonem stanovených poplatků pro Českou televizi a Český rozhlas. Mají tedy plné právo požadovat aktuální informace, které seniory zajímají a které pro svůj charakter života potřebují. Mají právo požadovat po veřejnoprávních médiích otevírání seniorských témat, očekávají též propagaci a podporu aktivního života seniorů a aktivních procesů stárnutí. Veřejnoprávní média by se měly stát pojítkem mezi generacemi a také aktivním propagátorem společnosti „více generací“. V minulosti jsme měli možnost tyto záležitosti projednávat s generálními řediteli České televize a Českého rozhlasu, současný generální ředitel na žádost o jednání ze dne 11. října 2011 dosud neodpověděl. Nového generálního ředitele Českého rozhlasu jsme zatím neoslovili.

Rada seniorů ČR má k programové skladbě a zejména k přístupu seniorských představitelů do veřejnoprávních médií závazné výhrady, a to dlouhodobě.

- 1) Přes zlepšení přístupu Rady seniorů na zpravodajskou ČT 24 a dobrou spolupráci s redakcí pořadu paní Jílkové „Máte slovo“ stále chybějí seniorská témata v nejsledovanějších pořadech. tj. v „Otázkách Václava Moravce“ a v „Hyde Parku“. Přístup do těchto pořadů nebyl seniorské reprezentaci umožněn ani po velkých událostech, za které považujeme historicky 1. seniorské demonstrace v ČR a historicky 1. seniorský pochod před Úřad vlády ČR ze dne 30.5. 2012 nebo 2. sjezd Rady seniorů ČR, uskutečněný 17. května 2013.
- 2) Pro Radu seniorů ČR, jako konfederaci 24 organizací, 40 klubů a 8 městských rad seniorů s cca 320 000 členskou základnou, je nepřijatelné, aby seniorské témata ve veřejnoprávních médiích přednášeli nebo k nim zaujímalí stanoviska politici a navíc bez oponentury seniorských reprezentantů.

- 3) Mediální obraz českého seniora není objektivní, senioři jsou prezentováni jako společenská přítěž, čímž je podněcováno napětí a mezigenerační nenávisť. Mediální obraz českého seniora zcela postrádá publicitu a propagaci aktivního přínosu seniorské populace pro společnost, kdy cca 160 000 seniorů působí na českém trhu práce, kdy 5 272 důchodců pracuje v zastupitelských funkcích ve vedení měst a obcí, kdy 55 000 příjemců starobních penzí obohacuje svoje poznání v Univerzitách 3. věku a v centrech celoživotního vzdělávání a kdy cca 320 000 důchodců aktivně pracuje v členských organizacích Rady seniorů a cca 100 000 v městských a místních klubech důchodců. Do společenského přínosu seniorské populace je nezbytné také započítat aktivity při výchově a péči o vnoučata, při pomoci obstarávání chodu domácností, při péči o další potřebné členy rodiny a v neposlední řadě také seniorské dobrovolnictví. Je žádoucí razantněji potírat mýty hovořící o stáří, jako o etapě odpočinku a usilovat o odstraňování nedůvěry ve vlastní schopnosti starších osob. Ze všech těchto a dalších aspektů považujeme za nezbytné zcela zásadně změnit mediální obraz o stáří.
- 4) Zásadně odmítáme publicitu manipulativních a zavádějících výroků politiků, kterým je ve veřejnoprávních médiích poskytován velký prostor. A to zcela bez oponentury seniorských představitelů. Např. „senioři jsou příčinou zvyšování daňové zátěže spotřeby“, nebo „ekonomicky aktivní senioři jsou příčinou vysoké nezaměstnanosti mladých“. Zásadně odmítáme štvavé klipy typu „Přemluv bábu“, ke kterým se ČR v minulosti propůjčila.
- 5) Postrádáme pořady o pracujících důchodcích, postrádáme pořady o aktivitách seniorských organizací, o klubech důchodců, postrádáme reportáže z Univerzit 3. věku, z center celoživotního vzdělávání, postrádáme reportáže o seniorských dobrovolnících.
- 6) Publicita sociálních témat života seniorů v podstatě neexistuje. Aktuální jsou např. dopady třetinové valorizace penzí na jednotlivé příjmové skupiny seniorské populace, nízká finanční dostupnost bydlení osamocených seniorů po skončené deregulaci nájemného, dostupnost placených léků, rezervy v dostupnosti kvalitní zdravotní péče v některých regionech, nedostatečná dopravní obslužnost některých území, ztížený přístup ke službám, atd., atd.
- 7) Aktuální témata veřejnoprávní média nevyhledávají a neotevírají. Jedno z posledních společensky zásadních témat je např. stagnace počtu příjemců starobních penzí, která nastala loni a letos pokračuje. Je nezbytné hledat příčiny neobvyklého jevu. V demografii tyto příčiny ale nejsou, penzijní věk dovršily silné poválečné ročníky. Jde o novou realitu, která zcela zásadním způsobem mění demografické a ekonomické modely a prognózy stárnutí české populace. Problém byl prvně zachycen v březnu a veřejnoprávní média jej dosud ani nezachytily.
- 8) Zcela postrádána je podpora veřejnoprávních médií z oblastí rámce mezigeneračního dialogu a spolupráce, mezigenerační solidarity a mezigenerační spravedlnosti. Opomíjí se zveřejňování příkladů z praxe, z pracovišť, z komunit i z celospolečenské úrovně. Zajištění důstojné péče o seniory patří k povinnostem každé společnosti, která tím dokládá úroveň vyspělosti dané země a společenské odpovědnosti.
- 9) S Českou televizí jsme připraveni úzce spolupracovat nejen v Praze, ale také ve studiích v Brně a Ostravě. S Českým rozhlasem, kromě uvedených regionů, také ve všech regionálních studiích. Všude působí naše krajské orgány, máme zde bezplatné seniorské porady a také kanceláře.
- 10) Záporný vliv médií na utváření dobrých mezigeneračních vztahů konstatoval též 2. sjezd Rady seniorů ČR. V příloze zasíláme Program Rady seniorů ČR na léta 2013 až 2017 schválený 2. sjezdem Rady seniorů ČR, který v bodě 6) k hodnocené problematice zaujímá stanovisko a také stanovisko prezidenta republiky přednesené na 2. sjezdu.

Program Rady seniorů ČR:

„Utváření mezigeneračních vztahů záporně ovlivňují média zkresleným obrazem významu a vlivu seniorské populace na současnou společnost. Přehnané katastrofické scénáře stárnutí populace a jejich důsledků, snahy privatizovat dobře a efektivně fungující průběžný důchodový systém pod tlakem finančních loby a návrhy na snižování mezigenerační a příjmové solidarity, převedení rizik

z podnikání penzijních fondů na klienty, to vše seniory stresuje, účelově manipuluje s míněním veřejnosti a spoluvytváří konfliktní mezigenerační vztahy a věkovou diskriminaci. Přitom v médiích stále neexistuje dostatek pořadů a informací o skutečných problémech seniorů, o jejich aktivitách, o současných a minulých zásluhách a o jejich potenciálu pro současnost. Problematika výuky mezigeneračních vztahů ve společnosti více generací silně chybí ve výchovném cyklu téměř všech typů škol. K nápravě neuspokojivého stavu bude Rada seniorů ČR usilovat o zastoupení v Radě pro rozhlasové a televizní vysílání“.

Stanovisko prezidenta republiky:

„Začal bych tím, co u mne možná budete pokládat za obsesi, česky posedlost, to znamená mediálním obrazem nás, seniorů ve sdělovacích prostředcích. Když si otevřete televizi a je tam nějaká reportáž o důchodcích, tak vidíte dědečka, jak se opírá o dvě berle, vidíte staženku, jak šourá s nákupní taškou, případně vidíte seniorský pár, který sedí na lavičce, vyhaslýma očima hledí do prázdna a maximálně krmí ptáčky. Přitom v okruhu mých známých je minimálně 80 % seniorů, kteří jsou aktivní, kteří jsou naplnění energií, kteří možná kvůli starobnímu důchodu a přilepší si, ale především kvůli tomu, že chtějí pokračovat ve své úspěšné práci, tuto práci i nadále vykonávají“.

Rada seniorů České republiky oceňuje existenci dosavadních pořadů o seniorech, dosavadní spolupráci s Českou televizí i s Českým rozhlasem a na odstraňování výše uvedených nedostatků je připravena spolupracovat. Uvítali bychom též společné jednání obou našich orgánů.

Očekáváme Vaši odpověď, podáváme tuto zprávu a jsme s úctou

Dr. Zdeněk Pernes
předseda
RS ČR